

Kristiinankaupungin kaupunki

PB 13

64101 Kristiinankaupunki

Päätös kalatalousveloitteen toteuttamissuunnitelman hyväksymisestä

ASIA Lapväärtinjoen ruoppauksen (Kristiinankaupunki) kalatalousveloitteen toteuttamissuunnitelman hyväksyminen (kalataloudellinen kunnostus ja kalataloudelliset hoitotoimenpiteet).

HAKIJA Nature-Invest kalatalousveloitteeseen veloitetun puolesta

ASIAN VIREILLETULO

Nature-Invest on kalatalousveloitteeseen veloitetun puolesta toimittanut 19.1.2022 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi esityksen Lapväärtinjoen ruoppauksen (Kristiinankaupunki) kalataloudellisen kunnostuksen ja kalataloudellisten hoitotoimenpiteiden suunnitelmaksi.

TOIMINTA

Hankkeessa tehdään ruoppausta neljässä paikassa Lapväärtinjoen alaosassa Kristiinankaupungin kaupungissa. Ruoppausta tehdään Lapväärtin kylän vesialueella 287–407–876–2. Paikka 2 sijaitsee noin 1 km Valtatie 8:sta alavirtaan ja muodostuu pienestä matalasta koskesta, jonka pohja ja ranta on kalliota. Paikka 3 sijaitsee pari sataa metriä jokisillasta ylävirtaan, Lapväärtin kokoontumistalon läheisyydessä. Paikka 4 sijaitsee Ingvesholmenin liepeillä ja koostuu kahdesta lyhyehköstä rannasta. Paikka 5 sijaitsee Lapväärtin keskustassa noin 100 m Eteläisen Lapväärtintien sillasta alavirtaan ja koostuu Lapväärtinjokeen ulottuvan niemen läntisestä kärjestä. Hankkeen tarkoituksena on vähentää jääpatojen ja tulvien riskiä ja lisätä Lapväärtinjoen virtauskapasiteettia.

Nature-Invest on laatinut suunnitelman Lapväärtinjoen ruoppauksen (Kristiinankaupunki) kalataloudellisen kunnostuksen ja kalataloudellisten hoitotoimenpiteiden toteuttamiseksi.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Esitetty kalatalousveloitteen toteuttamissuunnitelma perustuu seuraavaan lupamääräykseen (Lapväärtinjoen ruoppaus sekä valmistelulupa, Kristiinankaupunki):

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätös nro 23/2016/2 (antopäivä 11.3.2016) sekä Vaasan hallinto-oikeuden päätös nro 18/0101/3 (antopäivä 19.3.2018). Länsi- ja Sisä-Suomen

aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 6) mukaan luvan saajan on vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaisuudesta jätettävä suunnitelma kalataloudellisesta kunnostuksesta ja kalataloudellisista hoitotoimenpiteistä kalatalousviranomaisen (Varsinais-Suomen ELY-keskus) hyväksyttäväksi. Kunnostus ja hoitotoimenpiteet on suhteutettava suunnitelluista ruoppauksista ja räjäytyksistä kalalajeille aiheutuviin haittoihin. Suunnitelmaan on sisällytettävä Lapväärtinjoen alajuoksulla sijaitsevan koskialueiden kunnostus ja meritaimenen mäti-istutuksia mätirasioissa (Lapväärtinjoen – Isojoen oma kanta) sekä mäti-istutusten seuranta ja kalataloudellisen kunnostuksen tarkkailu/seuranta. Mikäli luvan saaja ja kalatalousviranomaiset eivät pääse yksimielisyyteen yllä mainituista toimenpiteistä, on luvan saajan saatettava asia aluehallintoviraston ratkaistavaksi. Luvan saajan on suoritettava toimenpiteet suunnitelman tultua hyväksytyksi. Suunnitelman laatimiseen on käytettävä asiantuntevaa suunnittelijaa ja toimenpiteiden toteutuksen johtamiseen asiantuntevaa työnjohtajaa.

SUUNNITELMA KALATALOUSVELVOITTEEN TOTEUTTAMISEKSI

Esitetyssä suunnitelmassa luetellaan toteutetut toimenpiteet ja siellä mainitaan muun muassa seuraava toimenpide:

Kalojen vaellusta ja muuta vesieliöstöä varten on ruoppauspaikalle nro 2 rakennettu alivirtaamauma, jonka pienin vesisyvyys on 0,3 m. Alivirtaamauma varustetaan riittävällä määrällä suojakuoppia, kynnyksiä ja suisteita (liite 1 esitetyssä suunnitelmassa).

Esitetyn suunnitelman mukaan ovat suunnitellut kompensoivat toimenpiteet perusteluineen seuraavat:

Ehdotuksia kompensoiviksi toimenpiteiksi mätirasioissa tapahtuvan mäti-istutusten sijaan (Lapväärtinjoen-Isojoen kantaa):

- a. meritaimenen istutuksia (Lapväärtinjoen-Isojoen omaa kantaa /2-vuotiaita) seuraavat kolme vuotta (1000 kpl ensimmäisenä vuotena, sitten 750 kpl/2 vuotta).
- b. mahdollisesti sähkökalastusta kunnostetulla koskialueella sen selvittämiseksi, mitä kalalajeja alueella esiintyy sekä havainnoinnin kautta yrittää löytää mahdollisia parannusehdotuksia/toimenpiteitä.

A/b-ehdotuksia perustellaan seuraavasti:

- Meritaimenkanta Lapväärtinjoessa vahvistuu istuttamalla paikallista kantaa.
- Istutettavien meritaimenten ollessa rasvaeväleikattuja tulevat ne tulevaisuudessa vahvistamaan vapaa-ajankalastusta joessa sekä myös edustan merialueella.
- Sähkökalastuksella voidaan varmistaa mitä kalalajeja kunnostetulla koskialueella esiintyy sekä niiden määriä ja siten saadaan tietoa tulevista tukitoimenpiteistä, jotta voidaan parantaa alueen tilaa joen kalakannoille.
- Tässä vaiheessa mätirasiaistutukset eivät annat mitään tai puutteellista tietoa koskialueen tilasta mahdollisena kutualueena esimerkiksi meritaimenelle.
- Joen alaosan vedenlaadun ongelmat huonontavat todennäköisesti myös mätirasiaistutusten tuloksia.

- Mätirasiaistutusten seuranta on myös vaikeaa johtuen siitä, että koskialueen alue on rajattu ja se sijaitsee isojen vesimassojen lähellä, missä mahdolliset poikaset helposti katoavat virtaukseen.

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN

Kuulutus kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman kuulemisesta ja kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelma pidettiin nähtävinä 25.2 - 4.4.2022 Kristiinankaupungin kaupungin ilmoitustaululla. Lisäksi kuulutus ja kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelma olivat nähtävinä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla. Kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman esitystä koskeva lausuntopyyntö lähetettiin 25.2.2022 Eteläisen Rannikko-Pohjanmaan kalatalousalueelle, Kristiinankaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

MUISTUTUKSET, MIELIPITEET JA LAUSUNNOT

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vesilain valvontaviranomainen katsoo, ettei ELY-keskuksella ole tarvetta antaa asiasta lausuntoa.

Kristiinankaupungin-Isojoen kalatalousalue on muistutuksessaan todennut, että ELY-keskus on pyytänyt 25.2.2022 Kristiinankaupungin-Isojoen kalatalousalueen lausuntoa esityksestä Lapväärtinjoen ruoppauksen (Kristiinankaupunki) kalataloudellisen kunnostuksen ja kalataloudellisten hoitotoimenpiteiden suunnitelmaksi nro 23/2016, dnro LSSAVI/17/04.09/2014. Asia on käsitelty Kristiinankaupungin-Isojoen kalatalousalueen hallituksen kokouksessa 5.3.2022. Esitetyn suunnitelman johdosta ei Kristiinankaupungin-Isojoen kalatalousalueella ole huomautettavaa.

VARSINAIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen hyväksyy esitetyn Lapväärtinjoen ruoppauksen (Kristiinankaupunki) kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman (kalataloudellinen kunnostus ja kalataloudelliset hoitotoimenpiteet) seuraavilla muutoksilla ja tarkennuksilla:

- 2-vuotisten meritaimenistutusten sijaan tehdään riittävä määrä meritaimenen mäti-istutuksia mätirasioissa (Lapväärtinjoen-Isojoen omaa kantaa) seuraavat kolme vuotta alkaen vuodesta 2022 kunnostetulla koskialueella.
- Mätirasiaistutuksia seurataan vuosina 2023, 2024 ja 2025 tehtävillä sähkökoekalastuksilla kunnostetulla koskialueella.
- Koskialue Lapväärtinjoen alaosalla kunnostetaan kutualueeksi. Mikäli Lapväärtinjoen alaosalla sijaitseva koskialue ei sovellu kunnostettavaksi (esim. kutusora lähtee virran mukana alavirtaan), voidaan sen sijaan kunnostaa ylempänä joessa sijaitseva koskialue.
- Kalataloudellisesti kunnostettujen koski- ja virta-alueiden kuntoa tulee seurata kunnostuksen ja sorapohjan (kutusoran) kuntotarkistuksilla ja tarvittaessa tehdään parannuksia kunnostukseen.

- Sähkökoekalastuksessa noudatetaan RKTL:n ohjeita standardinmukaisesti koekalastuksiin (Olin ym. 2014, ohjeet standardinmukaisesti koekalastuksiin, RKTL:n työraportteja 21/2014).
- Sähkökoekalastuksen tulokset tallennetaan valtakunnalliseen koekalastusrekisteriin.
- Seurannasta/sähkökalastuksesta laadittavat raportit toimitetaan sähköisessä muodossa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Kristiinankaupungin-Isojoen kalatalousalueelle sekä Kristiinankaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään seurantavuoden loppuun mennessä.
- Tarkkailuraporteissa tulee esittää aikasarjat keskeisistä kalakantojen tilaa kuvaavista muuttujista, sisältäen myös aiemman tarkkailun tulokset.
- Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

RATKAISUN PERUSTELUT JA LAUSUNTOJEN HUOMIOIMINEN

Esitetty Lapväärtinjoen ruoppauksen kalatalousveloitteen toteuttamissuunnitelma (kalataloudellinen kunnostus ja kalataloudelliset hoitotoimenpiteet) antaa, mukaan lukien siihen tehdyt muutokset ja tarkennukset, ennalta arvioiden riittävät tiedot kalataloudellisen kunnostuksen toteuttamisesta.

Kalatalousviranomaisen katsoo, että istutukset tulee tehdä lupamääräyksen 6) mukaisesti (Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätös nro 23/2016/2, 11.3.2016), eli mätirasiaistutuksilla (Lapväärtinjoen-Isojoen omaa kantaa käyttäen).

Lupapäätöksen lupamääräyksen 6) mukaan meritaimenen mätirasiaistutusten lisäksi suunnitelman tulee sisältää Lapväärtinjoen alajuoksulla sijaitsevan koskialueiden kunnostus sekä mäti-istutusten seuranta ja kalataloudellisen kunnostuksen tarkkailu/seuranta.

RKTL:n ohjeiden (Olin ym. 2014, ohjeet standardinmukaisesti koekalastuksiin, RKTL:n työraportteja 21/2014) noudattaminen koekalastuksissa on tärkeää tarkkailutulosten luotettavuuden kannalta.

Aikasarjat keskeisistä kalakantojen tilaa kuvaavista muuttujista auttavat kalakannoissa tapahtuneiden muutosten havaitsemista.

TARKKAILUOHJELMAN MUUTTAMINEN JA VOIMASSAOLO

Päätöstä voidaan tarvittaessa muuttaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Pieniä muutoksia tarkkailun suorittamistapaan tai aikatauluun

voidaan tehdä ilman tarkkailupäätöksen muutosta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tai ELY-keskuksen aloitteesta.

Tämä päätös on voimassa, kunnes uusi päätös asiasta on annettu.

OIKEUSOHJEET	Vesilaki (587/2011) 3 luku 14 §, 15 § Hallintolaki (434/2003)
KÄSITTELYMAKSU	5 h á 70 €, yhteensä 350 €, arvonlisävero 0 %. Käsittelemaksun periminen perustuu valtioneuvoston asetukseen 1259/2021. Laskut lähetetään erikseen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.
MUUTOKSENHAKU	Tähän päätökseen sekä maksuun voidaan hakea oikaisua Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimusosoitus liitteenä.
ALLEKIRJOITUS	Asian on esitellyt kalastusbiologi Eeva Ruotsalainen ja ratkaissut johtava kalatalousasiantuntija Tuomas Oikari.
LIITTEET	Päätöstä ja maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus
PÄÄTÖS	Hakijalle
TIEDOKSI	Päätösjäljennös: Nature-Invest Eteläisen Rannikko-Pohjanmaan kalatalousalue Kristiinankaupungin kaupunki, ilmoitustaulun hoitaja ja ympäristönsuojeluviranomainen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat Ilmoittaminen päätöksestä: Tieto päätöksestä julkaistaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen internet-sivustolla sekä Kristiinankaupungin kaupungin ilmoitustaululla.